

HAPPY VIL BESTEMME SELV

📖 CASPAR HAARLØV 📷 HANS BACH

Det er eftermiddag i starten af regntiden. Happy ser ud over landskabet. Overalt er der grønt. Træer sender skygge ned over markerne. Et sted står nogle mænd og hakker i jorden. Om nogle måneder vil alt dette være dækket af vand. Til den tid kan man kun komme til og fra landsbyen med båd.

Happy går med sin mor fra træ til træ og samler shea-nødder. De spiser den yderste del. Kernen skal de lave til shea-smør. Det sælger de på markedet. De sveder og holder en pause.

En flok hvide køer med lange horn bliver ført over vejen foran dem. Happy vinker til hyrderne. De vinker ikke igen. Happy lægger mærke til, at hyrderne er børn. Hendes mor fortæller, at køerne bliver passet af drenge fra fulani-folket. Mange af dem lever som nomader. De kommer fra landene nordpå og bor ikke fast noget sted.

Happys familie tilhører konkomba-folket. Familien bor i landsbyen Inagnamboni og dyrker jorden. De sidste ti år har landsbyen haft sin egen skole. Happys far var med til at bygge skolen.

Tidligere måtte børn gå ti kilometer frem og tilbage – derfor kom næsten ingen børn i skole. I dag kommer flere børn i skole. Når skoleåret skal til at begynde, går lærerne også rundt i byen og minder forældre om at skrive deres børn op. Happys far fortæller altid, hvor vigtigt det er at få en uddannelse.

Happy kan godt lide at gå i skole. Hun er 10 år og går i 4. klasse. Hver morgen har hele skolen samling udenfor. De står i en stor cirkel og synger morgensang.

I dag handler morgensangen om, hvordan man er en god ven.

Happys mor samler shea-nødder. Shea-træet gror vildt og kan blive 400 år gammelt.

Skoledagen er forbi. Frøken Arimiyaw kører hjem.

Læreren på motorcykel

Happy og hendes mor hører motorlarm. En rød skikkelse nærmer sig. Støv hvirvler op fra jordvejen, og køerne bliver forskrækkede. Det er frøken Arimiyaw, Happys lærer. Hun er på vej hjem på sin motorcykel. Frøken Arimiyaw har et stort rødt tørklæde på og vinker glad til Happy. Hun er den eneste kvindelige lærer på skolen. Hun stopper motoren.

Happy giver hende et par shea-nødder. Frøken Arimiyaw trækker hurtigt frugtkødet af og spytter de store kerner ud i hånden. Hun glæder sig til at købe shea-smør, når de er færdige med arbejdet, siger hun. Happys mor siger, at hun vil forære frøken Arimiyaw en hel krukke med shea-smør, hvis hun lover ikke at flytte. De taler engelsk sammen. Frøken Arimiyaw griner og siger tak. Hun er vokset op i hovedstaden Accra, som ligger i den anden ende af landet. Derfor taler hun ikke likpakpaanl. Hun tænder motoren og kører videre.

Happys mor kalder på hende. De skal hjem nu. De bor i udkanten af landsbyen tæt på kirken og skolen. Deres hus bliver kaldt paladset, fordi Happys far er landsbyens høvding. Det er ham, som de andre familier kommer til, hvis de er uenige om noget. De beder ham også om gode råd. Han er med til at bestemme, hvem der må bygge huse, og hvor man må lave marker.

Paladset består af to aflange huse og tre små hytter. De danner en firkantet gård. Happys far har tre koner. De bor mere end 20 mennesker sammen. Happy kan godt lide sin familie, men hun kan også godt lide at være alene. Happy går i gang med at knuse shea-nødderne. De skal koges og laves til shea-smør.

Happy og vennerne leger ampe. De kan også godt lide at hinke.

De fleste andre lærere bor i en lille samling lerhytter uden for landsbyen. Men frøken Arimiyaw bor i nabobyen. Den er så stor, at der er lygtepæle på hovedgaden. Happy har været der én gang, da hun var mindre og skulle til lægen.

Happy's far er høvding

Happys mor tager kurven med alle shea-nødderne på hovedet. De går hjem over markerne. Snart kan de høre, at de nærmer sig landsbyen igen. Lyden af duer, høns og geder, der går frit mellem husene. Børn, der griner. Voksne, der snakker.

Happy møder nogle af sine venner fra skolen. De leger en leg, hvor man skal hoppe op i luften og gætte, hvilken fod den anden sætter forrest. Legen hedder ampe.

Happy knuser shea-nødderne, inden hun fjerner skallerne.

Happy gør klar til at familien kan lave aftensmad udenfor. Først skal gården mellem husene fejes.

Happys mor og far gik ikke i skole

De tre kvinder er i gang med arbejdet. De samler skrald og rydder op i gården. De fodrer dyrene. De gør maden klar. I aften skal de have shinkaafa. Det er en ret med ris. De henter brænde fra en stor stabel. Det er Happys opgave at tænde ild, feje og vaske op.

Happy ved godt, at hendes mor er opdraget på en anden måde, end hun selv er. Da hendes mor var barn, var der ikke nogen skole i området. Hverken hendes mor eller far har gået i skole. De fordeler arbejdet mellem sig på samme måde som alle de andre familier i landsbyen. Manden går i marken og skaffer mad. Kvinden laver shea-smør og passer huset. Happys mor har lært hende alle de ting, hun selv kan.

Happy vil gerne være lærer ligesom frøken Arimiyaw. Måske vil hun også giftes, men først vil hun være lærer. Happy er sikker på, at det godt kan lade sig gøre. For både hendes far og mor har sagt mange gange: "Når man har gået i skole, kan man selv bestemme, hvad man vil med sit liv."

SE FILM OG BILLEDER PÅ
HELEVERDENISKOLE.DK/HAPPY

